

۵۶۶۶
۱۳۹۸ - ۴ - ۳

د افغانستان اسلامي جمهوریت د وزیرانو شوری
کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین
سکرتریت کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین

تفاهمنامه همکاری

بین

دفتر وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

و

وزارت معارف

سرطان - ۱۳۹۸

مقدمه:

معلولیت بنابر علت های گوناگون و متعدد در جهان از آوان زندگی بشریت موجود بوده و هنوز هم به اشکال مختلف معلول شدن ادامه دارد، اشخاص دارای معلولیت به کتگوری های مختلف دسته بندی شده اند و جمعیت بزرگی از جامعه بشری را تشکیل داده و بزرگترین اقلیت جهانی می باشد. به اساس گزارش سازمان صحتی جهان و بانک جهانی تحت نام "گزارش جهانی معلولیت" در سال ۲۰۱۱ منتشر شده است، در حدود ۱۵٪ نفوس جهان را اشخاص دارای معلولیت تشکیل میدهند و در کشور عزیز ما افغانستان نظر به آخرین سروری انجام شده در زمینه معلولیت، در حدود ۸،۱۰٪ نفوس کشور را اشخاص دارای معلولیت های شدید تشکیل می دهد.

چهار دهه بحران و جنگ های ویرانگر پیامد های ناگوار اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی را به بجا گذاشته است. در پهلوی ویرانگری های مختلف، جمعیت قابل ملاحظه ای از مردم افغانستان را شهید و معلول نموده است. هرچند کارهای زیادی در زمینه انجام شده است؛ ولی با آنهم اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا هنوز جمعیت فراموش شده ای هستند که هنوز کارهای متناسب به ظرفیت، توانمندی، شمولیت اجتماعی، خودکفایی اقتصادی و تأمین حقوق بشری شان به صورت فراگیر و همه شمول صورت نگرفته که باعث به وجود آمدن چالش های متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در کشور شده است. پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا کار یک نهاد و سازمان نبوده، بلکه وظیفه همگان می باشد؛ زیرا معلولیت پدیده همه شمول و فراگیر بوده و همه مسوولیت داریم تا زمینه ها و فرصت های خودکفایی و شمولیت مؤثر آنان را در جامعه از طرق مختلف مهیا سازیم تا باشد که اشخاص دارای معلولیت مانند سایر شهروندان از حقوق و امتیازات یکسان و برابر مستفید شده و همچنان سهم خویش را در آبادانی کشور و جامعه ایفا نمایند.

برای خودکفایی، شمولیت اجتماعی، شناسایی چالش ها و مشکلات، نظارت و ارزیابی دقیق از تطبیق برنامه ها، تهیه و ارائه گزارش از عرصه معلولیت، پیشکش راه حل ها و راهکارهای مناسب، ایجاد هماهنگی های مؤثر و همکاری نهادها و بودجه یابی جهت تأمین حقوق بشری و مدنی اشخاص دارای معلولیت و همچنان تطبیق قوانین و تعهدات ملی و بین المللی ذیل:

1. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان بخصوص ماده ۱۵۳ و ۲۲۲ آن
2. استراتیژی مصوونیت اجتماعی استراتژی انکشاف ملی افغانستان
3. قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت

¹ دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مقفودین و برای بازتوانی معلولین و سهم گیری فعال آنان در جامعه مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید. دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست و معلولین و ایتم بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد

² هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند

4. برنامه عمل ملی اشخاص دارای معلولیت
5. اهداف توسعه هزاره سوم
6. اعلامیه جهانی حقوق بشر
7. کنوانسیون منع استفاده از ماین های زمینی
8. کنوانسیون منع استفاده از مهمات خوشه ای
9. کنوانسیون حقوق کودک
10. کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی
11. کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
12. کنوانسیون منع تبعیض (استخدام و اشتغال) و بقیه اسناد بین المللی مختلف
13. کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت
14. کنوانسیون مراکش
15. استراتژی اینچین
16. اهداف توسعه پایدار
17. برنامه عمل میپوتو

که جمهوری اسلامی افغانستان در راستای بهبود وضعیت زندگی اشخاص دارای معلولیت و شمولیت آنان در جامعه به آنها متعهد می باشد، به صورت همگانی اجرا نماییم. تطبیق قوانین ملی و تعهدات بین المللی جمهوری اسلامی افغانستان برای بهره مند شدن اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا از حقوق شان، نیازمند هماهنگی ها و همکاری های بیشتر همه نهادهای دولتی و غیردولتی می باشد؛ بناءً وزارت دولت در امور شهدا و معلولین جهت نیل و تحقق به اهداف، مقاصد و اجرای تعهدات بین المللی فوق الذکر، ذریعه ایجاد کمیته‌ی امور شهدا و معلولین شورای وزیران موضوعات ذیل را پیشنهاد مینماید:

1. تطبیق برنامه عمل ملی افراد دارای معلولیت
2. تغییر در زندگی رقابتی و اجتماعی افراد دارای معلولیت
3. تساوی فرصت های کاری در ارگانهای مختلف دولتی و غیر دولتی
4. ادغام معلولین در عرصه های اجتماعی، سیاسی، تعلیمی و علمی
5. حمایت از برنامه های خودکفایی افراد دارای معلولیت
6. خدمتگذاری اساسی و بنیادی جهت باز توانی افراد دارای معلولیت
7. شامل ساختن معضله معلولین در پلانهای دراز مدت و کوتاه مدت دولت
8. حمایت از پروژه های اشخاص دارای معلولیت و تعیین بودجه مشخص برای معلولین و بازمانده گان شهدا
9. تاکید در جهت تحقق فرامین و مصوبات شورای محترم وزیران در رابطه به اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا

سکرتریت کمیته امور شهدا و معلولین شورای وزیران بعد از امضای تفاهمنامه، برای تطبیق موضوعات فوق راهکارهای ذیل را برای هر وزارت خانه، ریاست های مستقل، کمیسیون های مستقل، سکتور خصوصی و جامعه مدنی پیشکش می نماید؛ که بعد از بررسی و بازنگری توسط سکرتریت، به جلسه عمومی جهت تصویب پیشکش می گردد.

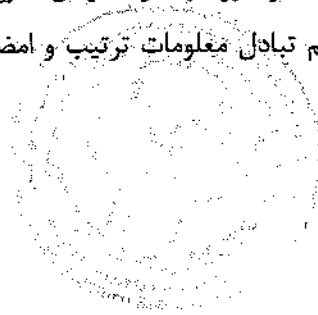
دو نوع مسوولیت و مکلفیت برای نهادها در این برنامه عمل پیش بینی شده است؛ یکی مکلفیت های همگانی که هر نهاد و اداره مکلف به انجام آن است و دیگر مسوولیت ها و مکلفیت های مشخص اداره با در نظر داشت خطوط و لایحه کاری اداره:

الف: مسوولیت ها و مکلفیت های مشترک کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین :

1. استخدام اشخاص دارای معلولیت جهت حکم مندرج ماده ۲۲ قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت مبنی بر استخدام ۳٪ اشخاص دارای معلولیت واجد شرایط.
2. قابل دسترس ساختن اداره ها و نهاد ها برای اشخاص دارای معلولیت، از قبیل؛ زینه های مایل (رمپ)، مناسب سازی محیطی و در نظر گرفتن موارد دسترسی فیزیکی در ساختمان های جدید و حمل نقل و همچنان دسترسی به تکنالوژی (ماده ۲۵ قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت و ماده ۹ کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت)
3. آگاهی دهی از حقوق اسلامی و بشری اشخاص دارای معلولیت و احترام به کرامت انسانی آنان به ارگان های مربوطه و ساحات کاری شان
4. تطبیق مواد مندرج قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت که برای هر اداره مشخص شده است.
5. تخصیص بودجه و بودجه یابی برای برنامه های مربوط به ورثه شهدا و اشخاص دارای معلولیت در برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت
6. ارجاع دهی ورثه شهدا و اشخاص دارای معلولیت به خدمات
7. دادخواهی از ورثه شهدا و حقوق اشخاص دارای معلولیت
8. آرایه آمار و ارقام اشخاص دارای معلولیت مستفید شده از خدمات، با تفکیک جندر و کتگوری های مختلف معلولیت

ب: هدف:

- این تفاهم نامه به منظور ایجاد میکانیزم هماهنگی بین وزارت معارف و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین، طرح و تطبیق برنامه عمل همکاری با ورثه شهدا و افراد دارای معلولیت، ایجاد سیستم تبادل معلومات ترتیب و امضا میگردد.

ج: مسوولیت های طرفین:

وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و وزارت معارف موافقه دارند تا در موارد آتی جهت پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا زیر چتر یک مکانیزم هماهنگی، دوامدار و به اساس نیاز سنجی با هم همکاری نمایند:

د: مسوولیت های وزارت دولت در امور شهدا و معلولین:

1. جمع آوری ارقام و مواد غرض تهیه و ترتیب برنامه عمل بین الوزارتی امور شهدا و معلولین
2. ترتیب و تجدید نظر در برنامه عمل و شریک نمودن آن جهت نظرخواهی
3. ترتیب و رهبری جلسات سکتوری غرض آماده کردن پلان، ارزیابی نتایج کار و گزارش های مربوط
4. جمع آوری، پروسس، ذخیره و شریک نمودن معلومات و ارقام مورد نیاز ادارات در مورد شهدا و معلولین
5. هماهنگی امور شهدا و معلولین با وزارت و فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت تطبیق برنامه عمل
6. ارایه آمار و ارقام اشخاص دارای معلولیت مستفید شده از خدمات با تفکیک جندر و کتگوری های مختلف معلولیت
7. تهیه گزارش به مقام ریاست جمهوری و ریاست اجرائیه از چگونگی تطبیق برنامه عمل
8. رجعت دهی افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا غرض خدمات لازم و مرتبط
9. آگاهی دهی از حقوق اسلامی و بشری اشخاص دارای معلولیت و مسوولیت های دولت در قبال آنها و مسوولیت افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا در برابر قوانین نافذه کشور.
10. توحید گزارش های ربعوار و سالانه برنامه عمل امور شهدا و معلولین و ارایه آن به شورای محترم وزیران.

هـ. مسوولیت های وزارت معارف:

1. استخدام حد اقل 3٪ افراد دارای معلولیت واجد شرایط از مجموع کارکنان اداره.
2. فراهم نمودن زمینه تعلیمات فراگیر برای افراد دارای معلولیت های مختلف (تطبیق ماده 19 قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت).
3. تربیه کادرهای مسلکی و فراهم نمودن سهولت های دسترسی آموزش به خط بریل برای افراد دارای معلولیت بینایی.
4. فراهم نمودن سهولت ها برای جذب کودکان دارای معلولیت در برنامه های تعلیمات و دوره قبل از مکتب.
5. تدویر برنامه های آمادگی برای شمولیت در مکاتب برای کودکان دارای معلولیت.
6. تشخیص و تنظیم اولویت های کودکان دارای معلولیت در برنامه های نهادهای همکار یونسکو، یونسف و سایرین.

7. ایجاد واحد حمایت از کودکان دارای معلولیت در چوکات وزارت معارف.
8. در نظر گرفتن سهمیه مشخص برای اشخاص دارای معلولیت در بورسیه های تحصیلی وزارت معارف.
9. فراهم نمودن سهولت جذب (۳٪) از ورثه (پسر/ دختر/ خواهر/ برادر) شهداء و افراد دارای معلولیت در مکاتب خصوصی و مؤسسات نیمه عالی بطور رایگان.
10. فراهم نمودن زمینه فراگیری سواد حیاتی افراد دارای معلولیت و ورثه شهداء.

نظارت و ارزیابی مشترک از تطبیق برنامه عمل

نظارت و ارزیابی از تطبیق برنامه عمل به شکل مشترک و سیستماتیک به نمایندگی از کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین توسط وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و وزارت معارف صورت گرفته و نتیجه آن به مقام عالی ریاست جمهوری و ریاست اجرائیه تقدیم میگردد.

1. زمان اعتبار این تفاهم نامه:

زمان برای تطبیق تفاهم نامه مدت سه سال میباشد که کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین برای امور شهدا و معلولین به سکرتریت وزارت دولت در امور شهدا و معلولین مسئولیت هماهنگی و در مجموع اعضای کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین مسئولیت تطبیق آنرا دارد .
این تفاهم نامه بعد از هر سه سال تجدید و به امضای طرفین میرسد.

2. هماهنگی:

- غرض تبادل معلومات و حل مشکلات در تطبیق برنامه عمل هر دو اداره در ایجاد یک میکانیزم هماهنگی باهم همکاری نموده و موارد قابل بحث را در اجندای مجلس کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین و یا هم کمیته های تحقیکی می گنجانند.

- وزارت معارف به شکل ربعوار و سالانه آمار فعالیت های خویش را با وزارت دولت در امور شهدا و معلولین منحصت سکرتریت کمیته بین الوزارتی، شریک نموده و وزارت شهدا و معلولین آنرا شامل دیتابیس ساخته و تمام آمار جمع شده را با شرکای کاری در میان میگذارد.

3. امتیازات و مصونیت ها:

هر دو طرف شامل این تفاهمنامه تابع مقررات و قوانین مراجع مربوط شان میباشدند که در فضای همکاری و تفاهم فی مابین مرعی الاجرا است.

4. حل موارد اختلافی:

هر نوع منازعه و یا مطالبه خارج از محتوای تفاهمنامه و یا نقض این تفاهمنامه که از طریق مذاکره مستقیم حل نگردد، با مراجعه به قوانین نافذه حل می گردد. حل منازعه از طریق مذاکره مستقیم و دوستانه نیز باید با قوانین نافذه کشور در مغایرت قرار نگیرد. جانبین باید به فیصله نهایی که صورت می گیرد، متعهد باشند.

5. فسخ تفاهم نامه:

این تفاهمنامه بعد از امضا توسط طرفین مرعی الاجرا بوده، میتواند هر یک از طرفین با ارسال اطلاعیه کتبی در خلال سی روز به جانب مقابل با ارائه دلایل قانونی، به فسخ تفاهمنامه هذ اقدام نماید.

6. زبان مورد اعتبار:

این تفاهمنامه به یکی از زبان های ملی و رسمی پشتو یا دری تحریر گردیده است. در صورت بروز هر نوع تنازع و یا هم عدم تفاهم به تفسیر متن پرداخته خواهد شد.

دفتر وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

وزارت معارف

اسم: لعل الدین آریوبی

اسم: داکتر میرویس بلخی

وظیفه: وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

وظیفه: وزیر معارف

امضا:

امضا:

تاریخ

تاریخ